

నమస్తే తెలంగాణ జుమ్మా హామీలు

మాట ఇచ్చి తప్పడమనేది బీజేపీకి సర్వసాధారణమైపోయింది. తొమ్మిదేండ్ల కిందట నరేంద్ర మోదీని ముందు పెట్టుకొని పార్లమెంటు ఎన్నికల్లో పోటీ చేసినప్పుడు ఆ పార్టీ ఎన్నెన్నో హామీలిచ్చింది. 'ఆఫ్ దిస్' అన్నారు. స్ట్రోన్ బ్యాంకులోంచి నల్లదనం తెచ్చి ఖాతాల్లో పోస్తామన్నారు. యువత పదేండ్ల కాంగ్రెస్ పాలనలో ఉసూరుమంటున్నదని తెగ జాలిపడిపోయాడు. దేశంలో యువజనుల సంఖ్య పెరిగిపోయిందని, ఇది దేశానికి శుభసూచకమన్నారు. వారికి ఉద్యోగాలు కల్పిస్తే దేశం అభివృద్ధిలో అంగలు వేస్తుందని ఉరించారు. ఏడాదికి రెండు కోట్ల ఉద్యోగాలు కల్పిస్తామన్నారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఎక్కువ ఉద్యోగాలు ఇస్తామన్నారు. మోదీ తొమ్మిదేండ్ల పాలన తర్వాత ఇప్పుడు పరిస్థితి చూస్తే నానాటికి తీసికట్టు అన్నట్టుగా తయారైంది.

దేశంలో ఉపాధి పెరగడం మాట అటుంచితి నిరుద్యోగం ఇబ్బడి ముబ్బడిగా పెరిగిపోయింది. ముఖ్యంగా కరోనా సమయంలో మోదీ సర్కారు అనుసరించిన అనాలిచిత నిర్ణయాల ఫలితంగా ఉద్యోగాలు పోయి యువత రోడ్డునపడ్డారు. 2022లో భారత్ యువజన నిరుద్యోగిత రేటు (23.22 శాతం) ఇరుగు పొరుగు దేశాల కన్నా చాలా ఎక్కువగా ఉండటం గమనార్హం. ప్రపంచ బ్యాంకు తాజాగా వెల్లడించిన గణాంకాలు ఈ సంగతినీ స్పష్టం చేస్తున్నాయి. తీవ్ర ఆర్థిక సంక్షోభంలో కొట్టుమిట్టాడుతున్న పాకిస్తాన్ నిరుద్యోగిత రేటు 11.3 శాతం ఉండటం మనకు సిగ్గుచేటు. బంగ్లాదేశ్ (12.9 శాతం), భూటాన్ (14.4 శాతం) పరిస్థితి మన కన్నా మెరుగ్గా ఉండటం గుర్తించదగ్గ అంశం. అంతర్జాతీయ కార్మికుల సంస్థ (ఐఎల్ఓ) డాటా ఆధారంగా ఈ నివేదిక రూపొందింది. 15-24 ఏండ్ల యువత ఈ నిరుద్యోగిత పరిధిలోకి వస్తారు. బీజేపీ ఎక్కువగా ఆశలు కల్పించింది ఈ వయోవర్గం వారికే అనేది ఇక్కడ గుర్తుంచుకోవాలి. చదువులు పూర్తిచేసుకొని కోటి ఆశలతో ఉద్యోగాలు వేటలో పడే వీరికి నిరాశామయమైన పరిస్థితులు ఎదురవుతున్నాయి. ఎంజీ లెవల్ ఉద్యోగాల కల్పనలో కేంద్ర ప్రభుత్వ వైఫల్యాలను ఇది సూచిస్తున్నది.

2021-22లో 25 ఏండ్ల లోపు గ్రాడ్యుయేట్లు 42 శాతం మంది నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారని 'స్టేట్ ఆఫ్ వర్కెస్ ఇండియా-2023' నివేదిక తెలియజేసింది. వేతనాలు అలిచిన స్థాయిలో ఉండకపోవడం కూడా సమస్యని పేర్కొనడం గమనార్హం. ఇదే కాలవ్యవధిలో స్వయం ఉపాధిని ఎంచుకునే మహిళల సంఖ్య 50 నుంచి 60 శాతానికి పెరిగింది. అంటే ఉద్యోగాల కన్నా స్వయం ఉపాధి నయం మనుకునేవారు పెరిగారన్న మాట. దేశ ఆర్థికవృద్ధి ఉద్యోగాలు కల్పించలేకపోతున్నదని ఆర్థిక నిపుణులు అంటున్నారు. బీజేపీ మెరుగుతున్న కొద్దీ ఉపాధి అవకాశాలు తగ్గిపోయే విచిత్ర పరిస్థితి దేశంలో నెలకొన్నది. సకలజనుల బాగుకోసం కాకుండా వీడికెడు మంది మేలు కోసం అనుసరిస్తున్న మోదీ సర్కారు విధానాలే ఇందుకు కారణమని చెప్పవచ్చు. బీజేపీ ఉద్యోగ హామీలు మొత్తం మీద ఎన్నికల జామ్నా పలే మిగిలిపోయాయి.

ఇంటింటా సంక్షేమాల పంట

గోసుల శ్రీనివాస్ యాదవ్ 98498 16817

తెలంగాణ అసెంబ్లీ ఎన్నికలకు ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ బీఆర్ఎస్ అభ్యర్థుల జాబితాను ఎంతో ముందుగా ప్రకటించడమే కాకుండా, స్వయంగా ప్రచార కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు. మరోవైపు ప్రతిపక్షాలు కూడా తమ అభ్యర్థుల జాబితాను విడుదల చేసి పనిలో ఉన్నాయి. కేసీఆర్ ప్రచారానికి ప్రతిపక్షాల ఆర్జూనానికి తేడా స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది.

కేసీఆర్ పరిపాలనా సరళిలో, ప్రచారం తీరులో అవసరాలు ఏమిటి? ఏ పథకం ఎందుకు ఇవ్వాలి అనేక పథకాలను కేసీఆర్ తన పరిపాలనా క్రమంలో అమలు చేయడాన్ని మనం గమనించవచ్చు. ఉదాహరణకు రైతుబంధు, రైతు బీమా, కల్యాణలక్ష్మి- షాద్ ముబారక్, కేసీఆర్ కిట్, బతుకమ్మ టీరులు, దళితబంధు, బీసీ బంధు మొదలైనవేమీ ఎన్నికల హామీలు కాదు. ఇటీవల ఎరుకల సాధికారత పథకంగా పండుల పెంపకం ప్రకటించారు. ఆయా సామాజికవర్గాల అవసరాలను ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేయాలనే స్ట్రాటజీ ఉన్నాయి. కేసీఆర్ అలోచనలు ఎన్నికల కోసం మే పరిమితమయ్యేవి కాదు. అదే కేసీఆర్ కు ఇతర పార్టీల నాయకులకు తేడా. అందుకే కాంగ్రెస్, బీజేపీలు చెందిన రాష్ట్ర నాయకులు, దేశ నాయకులు ఎవరూ కేసీఆర్ కు సరి తూగలేరు. దీనికి కారణం ఎన్నికల రాజకీయం చుట్టూ కేసీఆర్ తిరుగుతూ ఉండటం. విస్తృతంగా ప్రజా సంక్షేమం కోసం ఆలోచిస్తుంటారు.

లకు రూపకల్పన చేస్తుంటారు. మనకు బీఆర్ఎస్ ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టో కనిపిస్తుంది. కేసీఆర్ చెప్పే కొన్ని హామీలు కనిపిస్తాయి. కానీ వాటివెనుక కేసీఆర్ సమగ్రాభివృద్ధి వ్యూహం ఉన్నాయనే గొప్ప విషయం చాలామందికి తెలియనిది. కేసీఆర్ అభివృద్ధి వ్యూహంలో ఎన్నికల హామీలు చాలా స్వల్పమైనవి.

ఎన్నికల హామీలకే కేసీఆర్ హామీలు, పరిపాలన, ఆలోచన పరిమితం కాదు. ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో లేని అనేక పథకాలను కేసీఆర్ తన పరిపాలనా క్రమంలో అమలు చేయడాన్ని మనం గమనించవచ్చు. ఉదాహరణకు రైతుబంధు, రైతు బీమా, కల్యాణలక్ష్మి- షాద్ ముబారక్, కేసీఆర్ కిట్, బతుకమ్మ టీరులు, దళితబంధు, బీసీ బంధు మొదలైనవేమీ ఎన్నికల హామీలు కాదు. ఇటీవల ఎరుకల సాధికారత పథకంగా పండుల పెంపకం ప్రకటించారు. ఆయా సామాజికవర్గాల అవసరాలను ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేయాలనే స్ట్రాటజీ ఉన్నాయి. కేసీఆర్ అలోచనలు ఎన్నికల కోసం మే పరిమితమయ్యేవి కాదు. అదే కేసీఆర్ కు ఇతర పార్టీల నాయకులకు తేడా. అందుకే కాంగ్రెస్, బీజేపీలు చెందిన రాష్ట్ర నాయకులు, దేశ నాయకులు ఎవరూ కేసీఆర్ కు సరి తూగలేరు. దీనికి కారణం ఎన్నికల రాజకీయం చుట్టూ కేసీఆర్ తిరుగుతూ ఉండటం. విస్తృతంగా ప్రజా సంక్షేమం కోసం ఆలోచిస్తుంటారు.

కేసీఆర్ విడుదల చేసిన మ్యానిఫెస్టోలో 'ఇంటింటికి బీమా- కేసీఆర్ ధీమా' కొత్తది. దీనిపై బీసీఎల్ కుటుంబాలకు ఐదు లక్షల బీమా వర్తిస్తుంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఆసరా పింఛన్ నెలకు ఐదు వేలకు పెంచాలని నిర్ణయించారు. రైతుబంధు 16 వేలకు పెంచుతున్నారు. ఆరోగ్య బీమా పరిమితిని 5 లక్షల నుంచి 15 లక్షలకు పెంచుతున్నారు.

నార్లు. పేద మహిళల కోసం సౌభాగ్య లక్ష్య పథకం ద్వారా నెలకు మూడు వేలు అందించాలని భావిస్తున్నారు. గ్యాస్ సిలిండర్లను పేదలకు రూ.400కి ఇస్తామని ప్రకటించారు. ఆగ్రహంపడే పిల్లల కోసం నియోజకవర్గానికి ఒక గురుకులం ఏర్పాటుచేస్తామని చెప్పారు. మైనారిటీ గురుకులాలను డిగ్రీ కళాశాలలుగా ఉన్నతీకరిస్తామని కూడా కేసీఆర్ ప్రకటించారు. ఇవన్నీ ఎన్నికల గెలుపు కోసం చూడవచ్చు. గా రూపొందించిన పథకాలు కావు. ఏటా సమాజం ఎదురుగుదలను, అవసరాలను సమీక్షిస్తూ, ఆర్థిక పరిస్థితులను బేరీజు వేసుకుంటూ కేసీఆర్ ఆయా పథకాలను ప్రవేశపెడుతూ ఉంటారు.

మనం కేసీఆర్ దావ్యనికకను అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి. ఈ దావ్యనిక నాయకుడు ఒక పద్ధతి ప్రకారం సమాజాన్ని ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేయాలి? నడిమిమకుతపో తున్నానేమీ అర్థం చేసుకోవాలి. ఆడబిడ్డ నల్లా ముందు బింది పట్టుకొని నిలబడే కత్తం పోవాలని భావిస్తామని ఇంటింటికి నీళ్లు వస్తున్నాయి. ఇదివిధంగా చెరువులు నిండాాయి. గోదావరి జలాలు బీడులను పచ్చని పొలాలుగా మార్చాయి. అణగారిన వారి పిల్లలు గురుకులాలలో కాలేజీల్లో స్థాయి విద్య పొందుతున్నారు. ఇవన్నీ మన ముందు ఏకరువు పెట్టతేలు. కానీ అమలుచేసి చూపిస్తున్నారు.

ఉద్యోగాలు, ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగుపడ్డాయి. అటవీ విస్తీర్ణం పెరిగింది. మానవాభివృద్ధి సంక్షేమానికి భరోసా లిస్తున్నది. ఇదంతా ఒకప్పుడు కేసీఆర్ కలగలన్నారు. నా తెలంగాణ ఇంత గొప్పగా ఉండాలని ఆకాంక్షించారు. ఆ ఆకాంక్షను, ఆ స్వప్నాన్ని సాకారం చేసుకున్న కృషి ఆయనకు లభించింది. కేసీఆర్ భవిష్యత్తు వ్యూహాలు చాలా సుమారుగా ఉంటాయి. అందులోంచి కొత్త కొత్త పథకాలు, విధానాలు వస్తుంటాయి. రాష్ట్రంలో అనేక వైద్య కళాశాలలు ప్రారంభించారు. భవిష్యత్తులో ఏటా వేలాది మంది వైద్యులు అందించాలనే లక్ష్యం వేస్తారు. ఇదివిధంగా గురుకులాల అనేకమంది ప్రతిభాశాలలను తయారుచేస్తున్నాయి. భవిష్యత్తులో భావి భారతాన్ని పాలించేది, నడిపించేది ఈ బాలలే.

రాజకీయ నాయకుడు రాజీయే ఎన్నికల కోసం ఆలోచిస్తాడు. పాలనాపథకం రాజీయేతరాల గురించి ఆలోచిస్తాడు. కేసీఆర్ సాధారణ నాయకుడు కాదు, దార్శనీకుడు, పరిపాలనాపథకం. ఆయన రాజీయే తరాల కోసం అన్ని రంగాలను తీర్చిదిద్దుతున్నారు. ఆయన ఆదికారంలో ఉంటే అదృశ్యాలను సృష్టిస్తానే ఉంటారు. కేసీఆర్ మహోన్నత నాయకుడు. ప్రజల దృష్టిలో కేసీఆర్ మాత్రమే నాయకుడు, ముఖ్యమంత్రి పీఠానికి విలువ తెగ నిజమైన పాలనాపథకం.

(వ్యాసకర్త: డైరెక్టర్, బీ కేసీఆర్ సెంటర్)

సుస్థిర ప్రగతికి సువర్ణావకాశం

డాక్టర్ మాగంటి శేషుమాధవ్

మరవీరుల త్యాగాల సాక్షిగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం నా జీవిత పుటల్లో ఒక ముఖ్యమైన ఘట్టంగా నిలిచింది. తెచ్చిన తెలంగాణకు దశా దశ ఒక్క కేసీఆర్ తోనే సాధ్యమని గట్టిగా నమ్మినవాళ్లలో నేనూ ఒక్కడిని. అనుకున్నట్టుగానే ప్రజల ఆశీర్వాదంతో కేసీఆర్ తెలంగాణకు తొలి ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు. తిరుగులేని సంక్షేమ పథకాలు, అభివృద్ధి, దూరదృష్టితో 2014 కంటే ఎక్కువ మంది ప్రజల ఆశీర్వాదంతో రెండోసారి ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు.

అంటే మన కేసీఆర్ తెలంగాణ రాష్ట్రానికి మూడోసారి ముఖ్యమంత్రిగా ఉండాలన్న ఆశలతో, అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. ఆ సందర్భంలో పాటు స్పృహ ఉన్న తెలంగాణ ప్రజలకు ఇవన్నీ తెలుసు. కేసీఆర్ ప్రభుత్వం చేపట్టిన విధానాలతో మాతాశిశు సంక్షరణం (ఎన్ఎంఆర్, ఎంఎంఆర్)లో తెలంగాణ దేశంలోనే ఉత్తమస్థాయిలో నిలుస్తున్నది. ఈ రెండు విభాగాల్లోనూ తెలంగాణ రాష్ట్రం జాతీయస్థాయిలో మూడోస్థానంలో ఉన్నది. ఇక్కరాజ్యసమితి రూపొందించిన సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు (ఎస్టీ) ప్రమాణాల ప్రకారమే తెలంగాణ మాతాశిశు వైద్యంలో ఉత్తమంగా ఉంటున్నది. 2015లో నవజాతశిశు మరణాల రేటు 94 ఉంటే ఇప్పుడు 21కి తగ్గింది. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ అమలుచేస్తున్న కేసీఆర్ కిట్ పథకంతో మహిళా, శిశు ఆరోగ్య సంరక్షణలో విస్తూత్యకమైన మార్పులు వచ్చాయి. గ్లోబల్ బాల్ ఇండిక్స్ లో తెలంగాణ రాష్ట్రం ఇప్పుడు అభివృద్ధి చెందిన దేశాలతో సమానంగా నిలిచింది. కాస్తూలు వందకు వందశాతం దవాఖానాల్లోనే జరుగుతున్నాయి. వీటిలో 80 శాతం ప్రభుత్వ దవాఖానాల్లోనే, అవీ సాధారణ కాస్తూలు జరుగుతున్నాయి. ఇది కేసీఆర్ కిట్ ఫలం. సమగ్ర, సుస్థిరాభివృద్ధి (360 డిగ్రీ) అంటే ఇదే విధం.

ఒక సామాజిక ఇంజనీర్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడే ఇలాంటి సమగ్రాభివృద్ధి సాధ్యమవుతుంది. వైద్య సంస్కరణల్లో భాగంగా ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ వైద్య విద్యకు అత్యంత ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు. ప్రతి జిల్లాకు ప్రభుత్వ మెడికల్ కాలేజీ అనేది విస్తూత్యక విధానం. 1986లో నేను ఎంటిబీఎస్ లో జాయిన్ అయినప్పుడు ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆరు ప్రభుత్వ మెడికల్ కాలేజీలు,

ఒక పైవేటు మెడికల్ కాలేజీ ఉండేది. అప్పుడు తెలంగాణ ప్రాంతంలో మూడు మాత్రమే ఉండేవి. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ప్రతి జిల్లాలో ప్రభుత్వ మెడికల్ కాలేజీని ఏర్పాటు చేశారు. కాలేజీకి అనుబంధంగా కనీసం 300 పడకల నుంచి 500 పడకల మల్టీ స్పెషాలిటీ హాస్పిటల్ ను నిర్మిస్తున్నారు. ప్రతి ఒక్కరికీ, ముఖ్యంగా పేదలకు మెరుగైన, నాణ్యమైన వైద్యం వారికి దగ్గర్లోనే ఉండాలి అందుతున్నది. వైద్యం, విద్యతో పాటు ఒక హెల్త్ సెంటర్ ఫ్రెండ్లీయల్ డెవలప్ మెంట్ ప్రతి జిల్లాకు డోహదపడుతున్నది. ఆరోగ్యమే మన భాగ్యం అనేది ఎప్పటికీ వాస్తవమైన మాట. నాణ్యమైన, ఆధునిక ఆరోగ్య వైద్యం పేదలకు అందుబాటులోకి రావడంతో వారి ఆరోగ్య ప్రతిపాటు వైద్యులకి చేసే ఖర్చులు మిగిలి వారి ఆర్థిక ప్రమాణాలు పెరుగుతాయి. ఇలాంటి ఆలోచన చేసి, దాన్ని వెగంగా అమలుచేసిన కేసీఆర్ ఒక రెవల్యూషనరీ సోషల్ సైంటిస్ట్.

ఏటా వెయ్యి మంది క్యాంపైడ్, ఎంటిబీఎస్ డాక్టర్లు ప్రజల ఆరోగ్యసేవలకు అందించుతున్నారు. ఇది నిజంగా వైట్ కోట్ రెవల్యూషన్. దీనివెనుక ఏకైక హార్డ్ కేసీఆర్ పట్టుద ఉన్నది. అందుకే మళ్లీ మన కేసీఆర్ మూడోసారి ముఖ్యమంత్రి కావాలి. వేరే ఎవ్వరు వచ్చినా మనకు మీద తోడేమీ పడతే అయితే, వంద, నూటాల్లా వైద్యుల క్రూణిత కంట్రోల్ మెడికల్ ఫోతున్న తెలంగాణ సమగ్ర, సుస్థిర ప్రగతికి స్టేట్ లోకే పట్టణమయితే, అప్పుడు సున్నా నుంచి మళ్లీ మొదలు కావాలి.

అందుకే తెలంగాణ ప్రజలకు ఎలాంటి అసమానం అవసరం లేదు. మనకు కేసీఆర్ దిక్సూచి, ఆయనే మనకు శ్రీ రామచంద్ర కేసీఆర్ గ్లోబల్ డింకెస్ లో లోకల్ డెవలప్ మెంట్ చేసి చూపించారు. పౌరసేవలను వేరే ఎవరైనా వస్తే పాట్ల గల్లి డింకెస్ లో మన తెలంగాణను నాన్ లోకల్ డెవలప్ మెంట్ గా చేస్తారు. తెలంగాణ ప్రగతిని నిరాటంకంగా కొనసాగించేందుకు ఉద్యమస్ఫూర్తితో మనముందరం మళ్లీ కేసీఆర్ ను ఆశీర్వదించాలి. తెలంగాణను దేశంలోనే అగ్రస్థానంలో నిలిపిన కేసీఆర్ ను మూడోసారి ముఖ్యమంత్రిగా చేసుకోవాలి. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కలను పూర్తిగా సాకారం చేసుకోవాలి.

(వ్యాసకర్త: తెలంగాణ మెడికల్ కాలేజీ మెంబర్)

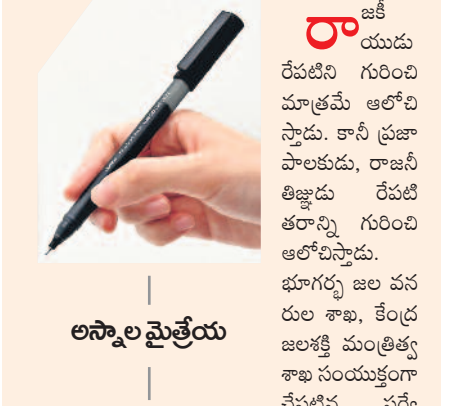
Advertisement for 'నమో భారత్ రైలు' (Namo Bharat Rail) featuring a train and a cartoon character asking 'ఇది చేసేందెవరు?' (Who will do this?).

Advertisement for 'ఇజ్రాయెల్ ప్రతికారం ఓ విషాదం' (Israel's Retaliation is a Tragedy) featuring a portrait of a man and text about the situation in the region.

తెలంగాణ జీవధార

దక్కన్ పీఠభూమిలో సగటు వర్షపాతం కేవలం 90 సెంటీమీటర్ల మేరకే ఉన్నా తెలంగాణలో నీటివనరుల సంరక్షణ వినియోగంలో ఒక ఆదర్శ సమూహాన్ని కేసీఆర్ ప్రపంచానికి పరిచయం చేశారు. ఉత్తమండల శుభ్యవ్రాతంగా ఉన్న తెలంగాణ మాగాణం ఆకుపచ్చని టీరుల ఎలా నేసిందో అనుభవంలోకి తీసుకువచ్చారు. సంక్షుభిత తెలంగాణ వ్యవసాయాన్ని విరామం, విశ్రాంతి ఎరగని కృషి ద్వారా సుభిక్షంగా మార్చిన టీరు ఒక ఇతివృత్తం.

రాయుడు రేపటిని గురించి మాత్రమే ఆలోచిస్తాడు. కానీ ప్రజా పాలకుడు, రాజనీతిజ్ఞుడు రేపటి తరాన్ని గురించి ఆలోచిస్తాడు. భాగ్యం జల వనరుల శాఖ, కేంద్ర జలశక్తి మంత్రిత్వ శాఖ సంయుక్తంగా చేపట్టిన సర్వే

తెలంగాణ భాగ్యంలో నీటి మట్టాలు నాలుగు మీటర్ల మేరకు పెరిగాయని తెలియజేసింది. ఈ సంస్థలు విడుదల చేసిన 2023 నివేదికలో అబ్దుర్రహిమ్ అంశాలున్నాయి. 2013లో 472 టీఎంసీలుగా ఉన్న భాగ్యం జలాలు 2023 నాటికి 739 టీఎంసీలకు పెరిగాయి. సాగు కోసం భాగ్యం జలాలు వెలికితీత 58 శాతం నుంచి 99 శాతానికి తగ్గిందని పేర్కొన్నది. తెలంగాణ భాగ్యంలో దాదాపు రెండు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుతో సమానమైన జలనిధి నిక్షిప్తమై ఉన్నదని తెలియజేసింది. గత పదేండ్లూ తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్న బహుముఖ కృషి ఫలితంగా నీటిమట్టాలు పెరిగాయి. మిషన్ కాకేటం ద్వారా 27 వేలకు పైగా చెరువులు పునరుద్ధరించారు. కాశీశ్రవం ఎత్తిపోతల ద్వారా గోదావరి నీటిని భారీ మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులను అనుసంధానించారు. చెరువులను నింపడం, చెక్ డ్యాంలను కట్టడం వేలాది ఇంకులకు గుంతుల తవ్వించడం ద్వారా ఇది సాధ్యమైందని కేంద్ర జల మంత్రిత్వశాఖ తెలియజేసింది. తెలంగాణలో హిందూనది ప్రభావం వల్ల వార్షిక సగటు కంటే ఎక్కువగా వర్షపాతం సమాధిపడుతున్నది.

కాశీశ్రవం, పాలమూరు ఎత్తిపోతల పథకాలతో నీరు సహజంగా ఉద్భవించే బుగ్గిపావుల నెలకొంది. 18 జిల్లాల్లో అత్యధిక వర్షపాతం సమాధింది. నైరుతి రుతుపవనాల కాలంలో 2022లో 110 సెంటీమీటర్లు, 2023లో 86 సెంటీమీటర్ల వర్షపాతం సమాధింది. ఇది సాధారణ వర్షపాతమైన 74.4 సెంటీమీటర్ల కంటే ఎక్కువే. వ్యవసాయరంగం ఏడాద వరకు 75 శాతం మంది ప్రజల్లో 85 శాతం మంది చిన్న, సన్నకారు రైతులే. 2014కు ముందు మీరు తిండి అవసరాల కంటే తక్కువ ఉత్పత్తి చేసేవారు. 2021-22లో తెలంగాణ 88 లక్షల ఎకరాల దాన్యాన్ని ఉత్పత్తి చేసింది. దీనిలో 93 శాతం వాటా సన్నకారు రైతులే. అలాగే పంటల సాగు 131 లక్షల ఎకరాల నుంచి 238 లక్షల ఎకరాలకు పెరిగింది. పంట ఉత్పత్తి 145 శాతం పెరిగింది. గత తొమ్మిదేండ్ల కాలంలో దాన్యాలు, విత్తనాల ఉత్పత్తిలో అతివేగంగా తెలంగాణ పురోగమించింది. ఇది క్రమంలో సమాంతరంగా నీటిపై ఒత్తిడిని కలిగించే పంటల స్థానంలో భూముల స్వభావం, వాతావరణం, సాగునీటి పరిమితుల ఆధారంగా బహుళ పంటల సమీకృత వ్యవసాయ విధానాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆవరణలోకి తెచ్చింది. ఎల్ఎస్, లానిస్, సానిస్ ప్రభావం వల్ల కలుగుతున్న వాతావరణ మార్పులతో అతివృష్టి అనావృష్టి పరిస్థితులు తరచుగా కలుగుతున్న ఈ కాలంలో నీటి వనరులను పొదుపుగా వినియోగించే పద్ధతులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది.

ధరల పెరుగుదలలో వినియోగదారులు, స్కూలు బోకు ధరల సూచీ ప్రభావితం చేసే కూరగాయలు, మినుగులు, నూనె గింజలు తదితర పంటల సాగుకు అపరిమితమైన సబ్సిడీతో కూడిన ప్రోత్సాహాన్ని తెలంగాణ ఇస్తున్నది. అసోరకర్షణ యూనిట్లను స్థాపిస్తున్నది. భూసార పరీక్షలను జరిపిస్తూ, సెంట్రయ ఎరువుల వాడకాన్ని విస్తరిస్తున్నది. మన లాంటి భౌగోళిక, నైసర్గిక సుందరం ఉన్న పొరుగు రాష్ట్రాలైన మహారాష్ట్ర, ఛత్తీస్ గఢ్ లో నీటి యాజమాన్య సంరక్షణ విధానాలు లేని కారణంగా కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి.

కర్ణాటకలో 13 జిల్లాల కరువు బారిన పడ్డాయి. కరువు నేలలో భూమియమైన రైతు జీవితాల్లో వెలుగులు తేవాలన్న లక్ష్యంతో గొప్ప విజ్ఞుల వెలుగులను సృష్టించిన శక్తి కేసీఆర్. నీటికి సడకనే కాదు సర్వవేగం నేర్పిస్తున్నారు. కేసీఆర్ అసమాన కార్యదక్షిణి కొనసాగించుకుంటూ అందరం ఆయన వెంట నిలువడమే మనం నిర్వర్తించాల్సిన చారిత్రక బాధ్యత.

(వ్యాసకర్త: డాక్టర్ కొమురయ్య ఫౌండేషన్ సభ్యుడు)